

ด้านการเกษตร

จังหวัดเลย มีพื้นที่ปลูกพืชทั้งสิ้น 2,554,818 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.77 ของพื้นที่ทั้งหมด (7,140,382 ไร่) การปลูกพืชเศรษฐกิจ อย่างหลากหลาย อาทิ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งล้วนเป็นพืชสำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ที่เน้นการผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน โดยการพัฒนาการผลิตทั้งระบบในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิชาการและการจัดการในพืชเศรษฐกิจ 7 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ไม้ผล ยางพารา อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง พืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ

สำหรับจุดแข็งของจังหวัดเลยมีสภาพอากาศเหมาะสมกับการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ยางพาราและพืชเมืองหนาว และที่ตั้งจังหวัดอยู่ในเขตภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมมีความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่พื้นที่ราบ พื้นที่เชิงเขา พื้นที่สูง และมีแหล่งน้ำหลายสายที่เป็นน้ำต้นทุน นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมจำนวนมาก

สินค้าเกษตรในจังหวัดเลยที่มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา แก้วมังกร สับปะรด ไม้ดอกไม้ประดับ ปลาในกระชัง โคเนื้อ และเกษตรอินทรีย์ ในด้านของคุณภาพทางสังคมสถาบันเกษตรกรมีจำนวนมากและหลากหลาย

สัดส่วนการใช้พื้นที่ปลูกพืช สามารถแยกได้ดังนี้

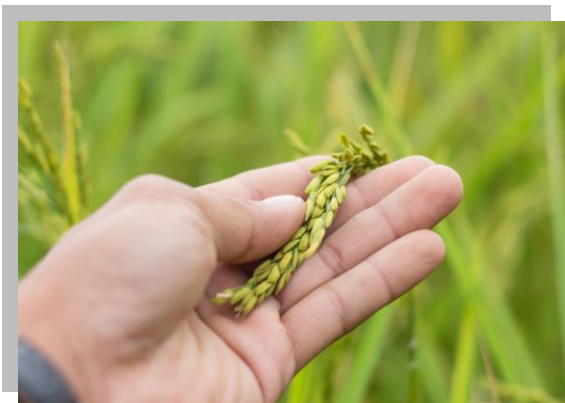
ข้าวนาปีและข้าวไร่	พื้นที่ปลูก	429,895	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	16.8
ข้าวนาปรังและพืชฤดูแล้ง	พื้นที่ปลูก	25,167	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	1.0
พืชไร่	พื้นที่ปลูก	1,039,494	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	40.7
ไม้ผล	พื้นที่ปลูก	202,496	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	7.9
ไม้ยืนต้น	พื้นที่ปลูก	44,816	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	1.8
ยางพารา	พื้นที่ปลูก	776,006	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	30.4
พืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ	พื้นที่ปลูก	36,944	ไร่	คิดเป็นร้อยละ	1.4

อำเภอที่มีพื้นที่เพาะปลูกพืชมากที่สุด ได้แก่ อำเภอด่านซ้าย 368,825 ไร่ รองลงมาอำเภอปากชม 363,451 ไร่ อำเภอเมืองเลย 321,251 ไร่ และน้อยที่สุดคืออำเภอหนองหิน 59,013 ไร่

กลุ่มพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
1.ข้าวนาปีและข้าวไร่	429,926	429,695	156,458	2,213.77
2.พืชไร่	1,039,494	1,018,704	3,723,208	6,466.99
3.พืชฤดูแล้ง	25,167	24,107	16,695	102.70
4.ไม้ผลไม้ยืนต้น	155,280	147,326	184,737	2,225.10
5.ยางพารา	776,006	687,373	216,521	7,067.29
6.พืชผัก	8,044	8,044	117,972	248.25
เห็ด*	3,780,000	3,780,000	1,115	149.49
ไม้ดอกไม้ประดับ**	31,239,411	31,239,411	-	419.39
รวมพื้นที่ 1 - 6 (ยกเว้น*,**)	2,433,917	2,315,249		
		รวมผลผลิต	4,416,706	
			รวมมูลค่า	18,892.98

ตารางพื้นที่ปลูกและมูลค่าผลผลิต พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี2562

พืชเศรษฐกิจ	ครัวเรือน ปลูก	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิต รวม (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวเหนียวนาปี	62,706	399,438	399,214	364.1	145,353.79	14.21	2,065.48
ข้าวเจ้านาปี	2,075	9,544	9,544	363.86	3,472.52	13.04	45.28
ข้าวเหนียวข้าวไร่	2,958	20,912	20,907	364.5	7,620.43	13.5	102.88
ข้าวเจ้าข้าวไร่	4	31.2	31.2	363	11.33	12	0.14
ข้าวเหนียวนาปรัง	249	446.76	378.56	413	156.35	11.6	1.81
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฝน	20,167	444,106	427,777	683	292,171.57	5.72	1,671.22
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้ง	4,282	24,720	23,728	697	16,538.66	6.1	100.89
มันสำปะหลัง	17,610	230,028	220,363	3,195.00	704,059.88	2.14	1,506.69
อ้อยโรงงาน	21,665	277,556	263,058	9,932.00	2,612,696.43	0.734	1,917.72
ชิง	772	4,749	4,748	1,250.00	5,935.00	13.99	83.03
สับปะรด	1,418	17,621	16,172	3,600.00	58,218.48	12	698.62
กล้วยน้ำหว่า	2,840	27,688	26,680	1,844.00	49,197.44	7	344.38
กล้วยหอม	279	3,106	3,022	1,431.00	4,324.88	15	64.87
มะขามหวาน	3,273	21,816	19,492	348	6,783.08	60	406.99
มะม่วง	2,885	47,423	44,891	974	43,724.31	14	612.14
ลำไย	1,681	13,473	13,470	745	10,035.34	16	160.57
เสาวรส	179	765	734	1,200.00	880.50	10	8.81
แก้วมังกร	3,295	18,440	17,909	1,731.00	31,001.05	14	434.01
ยางพารา	42,326	776,006	687,373	225	154,658.94	38.08	5,889.41

ตารางพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่แยกรายอำเภอของจังหวัดเลย ปี2562

อำเภอ	รวม	พืชไร่				
		ข้าวโพดสัตว์เลี้ยง	มันสำปะหลัง	อ้อยโรงงาน	ชิง	สับปะรด
เมืองเลย	59,302	15,468	27,622.77	16,164.65	4.5	42.5
นาด้วง	49,941	19,900	7,561.52	22,474.71	0	5
เชียงคาน	44,148	20,839	20,293.38	3,008.68	0	7
ปากชม	119,158	86,014	32,037.56	1,094.63	0	11.5
ด่านซ้าย	216,815	176,279	34,167.94	13	3,079.70	3,275.25
นาแห้ว	47,699	31,313	2,020.70	0	201	14,164.67
ภูเรือ	65,120	34,091	29,496.77	3	1,194.25	334.75
ท่าลี่	68,490	18,629	48,452.07	1,326.89	2.5	79.23
วังสะพุง	102,502	8,380	7,437.76	86,666.51	0.05	17.75
ภูกระดึง	27,428	7,366	4,314.00	15,744.69	0	3
ภูหลวง	53,593	23,861	10,778.42	18,685.32	267	1.5
ผาขาว	55,803	3,355	2,089.85	50,358.49	0	0
เอราวัณ	44,750	1,384	3,926.82	39,434.31	0	5
หนองหิน	25,639	384	1,115.50	24,139.48	0	0
รวม	980,389	447,269	231,315.04	279,114.36	4,749.00	17,947.15

ตารางพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและพืชฤดูแล้งแยกรายอำเภอจังหวัดเลย ปี2562 และ ปี2563

อำเภอ	ข้าวนาปรังและพืชฤดูแล้งอื่น ๆ ที่ปลูกในพื้นที่เดียวกับนาปี							
	พื้นที่พืชฤดูแล้งรวม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ถั่วเหลือง	ถั่วลิสง	ยาสูบ	พืชผักและพืชไร่อื่น
เมืองเลย	5,900.57	-	31.25	4,333.88	873	17	-	645.44
นาดัง	5,998.68	-	194.47	5,669.25	-	-	-	134.96
เชียงคาน	3,525.04	-	197.68	3,137.35	-	-	-	190.01
ปากชม	4,987.49	-	45	4,829.73	-	-	-	112.76
ด่านซ้าย	7,146.24	-	152.43	3,479.86	-	45	-	3,468.95
นาแห้ว	706.49	-	9.61	448.78	-	-	-	248.1
ภูเรือ	1,372.88	-	41.75	39.5	-	-	-	1,291.63
ท่าลี่	541.38	-	73.75	286.35	55	-	-	126.28
วังสะพุง	5,252.54	-	349.53	1,507.28	2,784	-	-	611.73
ภูกระดึง	445.75	-	9.5	0	-	-	353	83.25
ภูหลวง	443.58	-	8	4	22	-	-	409.58
ผาขาว	526.48	-	22	235.9	-	-	-	268.58
เอราวัณ	1,355.93	-	29	904.35	-	-	-	422.58
หนองหิน	160.92	-	17.75	42.25	70	-	-	30.92
รวม	38,363.93	-	1,181.72	24,918.47	3,804	62	353	8,044.74

ตารางแสดงการใช้ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดเลย ปี 2562

ที่	อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ปลูกพืชรวม (ไร่)	พื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตร (ไร่)						
				ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง	พืชฤดูแล้ง	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ	ร้อยละ
1	เมือง	925,307	321,251	57,487	4,319	63,534	19,737.90	172,869	3,303	35.03
2	นาด้วง	368,750	163,485	13,878	5,779	55,736	9,023.40	76,162	2,907	44.18
3	เชียงคน	541,875	221,635	50,603	3,107	48,894	31,652.10	83,060	4,319	40.96
4	ปากชม	597,812	363,451	36,446	4,816	125,227	41,709.60	151,121	4,131	60.17
5	ด่านซ้าย	1,082,456	368,825	57,510	3,619	235,197	23,409.90	44,995	4,094	34.00
6	นาแก	392,188	82,919	13,057	454	49,997	5,348.70	12,277	1,786	21.10
7	ภูเรือ	550,025	144,620	23,326	40	64,960	21,823.20	31,065	3,407	26.30
8	ท่าลี่	426,875	163,184	28,668	333	72,162	15,868.80	43,839	2,313	38.14
9	วังสะพุง	715,469	314,316	67,758	1,525	111,320	9,150.30	121,685	2,876	43.75
10	ภูกระดึง	443,125	61,918	18,823	3	28,627	4,317.30	8,920	1,228	14.01
11	ภูหลวง	371,750	103,680	21,883	4	53,582	5,816.70	20,852	1,543	27.60
12	ผาขาว	289,375	98,212	19,343	244	57,129	3,039.30	16,730	1,727	33.94
13	เขาวงกต	163,500	88,309	5,222	874	46,735	3,734.10	29,470	2,274	53.67
14	หนองหิน	271,875	59,013	15,890	50	26,396	7,864.20	7,776	1,037	23.51
รวมทั้งจังหวัด		7,140,382	2,554,818	423,895	25,167	1,039,494	202,496	820,822	36,944	35.45

ตารางพื้นที่เพาะปลูกไม้ผลไม่ขึ้นต้นและยางพาราแยกตามอำเภอของจังหวัดเลยปี 2562

อำเภอ	พื้นที่ไม้ผลไม่ ขึ้นต้นรวม	ยางพารา	มะขาม หวาน	มะม่วง	ลำไย	กล้วย น้ำว้า	กาแฟ	ปาล์มน้ำมัน	กล้วย หอม	เงาะ	แก้มังกร
เมืองเลย	176,800.62	168,379.43	1,795.02	934.64	1,432.62	1,084.62	136	2,280	22.37	265	470.92
นาด้วง	79,673.31	72,657.59	1,097.58	140.2	562.43	2,015.64	935	1,852	49.5	104	259.37
เชียงคาน	115,690.57	77,788.21	1,245.90	28,190.65	148.24	3,227.39		4,152	902.48		35.7
ปากชม	182,502.45	146,418.20	1,064.57	15,573.01	3,617.16	9,300.62	441	3,351	1,621.17	628	487.72
ด่านซ้าย	60,091.32	40,619.51	4,328.50	179.65	193.3	4,932.94	143	2,328	16		7,350.42
นาแห้ว	12,998.57	9,463.71	242.31	47.88	18.83	1,038.58	190	1,705	25.5		266.76
ภูเรือ	40,910.11	26,417.83	1,732.38	360.18	1,494.32	919.33	262	1,929	9.25	340	7,445.82
ท่าลี่	48,839.42	40,339.00	1,802.39	1,255.46	207.5	3,404.84		1,355	358.01		117.22
วังสะพุง	123,132.69	118,571.32	1,945.40	160.33	186.89	608.19	149	1,246	52.51	116	97.05
ภูกระดึง	8,191.31	6,173.25	1,028.06	150.75	94.75	358.5	66	248	16		56
ภูหลวง	25,270.28	18,663.57	4,428.34	105.75	90.5	444.62		1,366	10.75		160.75
ผไทวง	16,900.21	15,498.96	234.25	64.5	57	105.25	130	750	14	5	41.25
เขาวงกต	30,193.51	28,133.82	408.46	98.19	325.25	126.79		954	6.25	34	106.75
หนองหิน	9,806.43	6,882.02	463.2	162.17	930.18	120.51	232	295	2.5	226	492.85
รวม	931,001.00	776,006	21,816	47,423	9,359	27,688	2,684	23,812	3,106	1,718	17,389

การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลย ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดสัตว์เลี้ยง มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา มะขามหวาน ลำไย คริสต์มาสและไม้ดอกไม้ประดับกระถาง เป็นต้น

ข้าว ข้าวนาปีและข้าวไร่ จังหวัดเลยจะเน้นการปลูกข้าวไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนเนื่องจากมีพื้นที่ราบลุ่มจำนวนน้อย โดยเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวเหนียวเป็นหลักและปลูกข้าวเจ้าบ้างจำนวนเล็กน้อย ลักษณะการทำนาข้าวของเกษตรกรจังหวัดเลยจะมี 2 ลักษณะคือ พื้นที่ที่อยู่ในที่ราบลุ่มเกษตรกรจะทำนาดำ ส่วนในพื้นที่ราบสูงในเขตภูเขาเกษตรกรจะปลูกข้าวไร่ พันธุ์ข้าวเหนียว ที่นิยมปลูกได้แก่พันธุ์ กข.6 กข.8 กข.10 เหนียวสันป่าตอง พันธุ์ข้าวเจ้า ได้แก่ พันธุ์หอมดอกมะลิ และมะลิ 105 เป็นต้น ส่วนพันธุ์ข้าวไร่ ได้แก่ พันธุ์ชีวเกลี้ยง ชิวแม่จัน ทางปลาไหล เจ้าหอสำหรับนาปรังนั้นมีพื้นที่ปลูกเพียงเล็กน้อยในเขตพื้นที่ชลประทาน

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของจังหวัดเลย เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีที่ราบเชิงเขา เหมาะกับการปลูกข้าวโพดที่เพาะปลูกง่าย ในน้ำในปริมาณน้อย ประกอบกับตลาดมีความต้องการสูงส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมใช้ ได้แก่ พันธุ์ลูกผสม ซึ่งการปลูกจะเน้นในช่วงฤดูฝน จำนวน 2 รุ่น คือ ต้นฤดูฝน (ปลูกเดือนเมษายน - กรกฎาคม เก็บเกี่ยวเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน) และปลายฝน (ปลูกเดือนสิงหาคม - กันยายน เก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม - มกราคม) ในปัจจุบันเกษตรกรได้เริ่มให้ความสนใจปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูกาลทำนา หรือข้าวโพดฤดูแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชลประทาน

มันสำปะหลัง เป็นพืชไร่ที่เกษตรกรให้ความสนใจปลูกเนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกง่าย ทนแล้ง พันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 พันธุ์ระยอง 60 พันธุ์ CMR และพันธุ์อื่น ๆ เช่น หัวบง 60 อีเขียว ด้านการเก็บเกี่ยวจะเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม เป็นต้นไป มีโรงแปงมันสำปะหลังตั้งอยู่ในจังหวัดเลย 1 แห่ง ในเขตอำเภอเชียงคาน

อ้อยโรงงาน เป็นพืชไร่เศรษฐกิจที่สำคัญอีกพืชหนึ่งของจังหวัดเลย แหล่งที่ปลูกหลักอยู่ในเขตอำเภอผาขาว วังสะพุง เอร์วอณ หนองหิน ภูกระดึง ภูหลวง นาด้วง เป็นต้น พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ K 88-92 พันธุ์ K 90-77 พันธุ์กำแพงแสน ฤดูกาลเพาะปลูกมี 2 ช่วง คือ ต้นฝน (เขตชลประทานระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน) และปลายฝน (เน้นการปลูกอ้อยข้ามแล้ง เดือนตุลาคม - ธันวาคม) การเก็บเกี่ยวจะเริ่มเมื่ออายุอ้อยได้ 10 - 12 เดือน ขึ้นอยู่กับพันธุ์อ้อย สภาพแวดล้อม และต้องรีบนำส่งโรงงานภายใน 24 ชั่วโมง ปัจจุบันมีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ 2 แห่ง ในจังหวัดเลย เขตอำเภอวังสะพุง

ยางพารา จังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกยางพารา พันธุ์ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ RRIM 600 ประมาณ 90 % ของพื้นที่ นอกจากนั้นจะมีพันธุ์ RRIT 251 ประมาณ 2% ของพื้นที่ พันธุ์ BPM 24 ประมาณ 1% ของพื้นที่และพันธุ์อื่น ๆ ประมาณ 1% ของพื้นที่ ระยะปลูกส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูก 3x7 เมตร หากเป็นพื้นที่ลาดชัน เกษตรกรจะทำแนวระดับและปลูกแบบขั้นบันได การตัดแต่งกิ่งและสร้างทรงพุ่ม มีการสร้างทรงพุ่มให้ต้นยางสูงจากพื้นดิน 2.5 เมตร เพื่อเป็นหน้ากรีด ส่วนที่สูงจากพื้นดิน 2.5 เมตรขึ้นไป จะทำการสร้างทรงพุ่มให้ต้นยางมีพื้นที่ใบเพื่อสังเคราะห์แสงในปริมาณมากจะทำให้ได้ผลผลิตสูง การกรีดยางพารา เกษตรกรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน จำนวนที่กรีดเฉลี่ย 120 วันต่อปี การขายมีทั้งขายในรูปยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย

มะขามหวาน จังหวัดเลยมีความเหมาะสมในการปลูกมะขามหวาน ในอดีตจังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกมะขามหวานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่สถานการณ์ในปัจจุบันเกษตรกรลดพื้นที่ปลูกมะขามหวานลงไปมากเนื่องจากราคาตกต่ำ เกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าทดแทน เช่น ยางพารา พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์สีทอง พันธุ์สีชมพู พันธุ์ประกายทอง และพันธุ์ขันตี เป็นต้น

ลำไย จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกลำไยที่สำคัญแหล่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมพื้นที่ปลูกมีศักยภาพ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกลำไยกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ

ลิ้นจี่ เป็นผลกิ่งเมืองร้อน เจริญเติบโตได้ดีในสภาพภูมิอากาศหนาว ชอบดินร่วมซุย มีการระบายน้ำดี และควรมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 400 เมตร ต้องการอากาศหนาวในช่วงออกดอก จังหวัดเลยเป็นจังหวัดหนึ่งที่สามารถปลูกลิ้นจี่ได้ดีส่วนใหญ่จะนิยมปลูกกันมากที่อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้ายและอำเภอปากชม

กล้วยน้ำว้า จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกกล้วยที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะปลูกมากแถบอำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม อำเภอท่าลี่และอำเภอเมืองเลย ส่วนใหญ่จะปลูกตามแนวที่ราบเชิงเขา ลักษณะการปลูกเป็นทั้งพืชเชิงเดี่ยวและปลูกเป็นพืชแซมไม้ยืนต้น ซึ่งอยู่ระหว่างการรอรับผลผลิต เช่น การปลูกยางพาราและปลูกกล้วยแซม ประโยชน์ที่ได้รับคือเป็นร่มเงาให้กับต้นยางพาราและเป็นรายได้เสริมให้กับเกษตรกรเป็นรายเดือน ซึ่งกล้วยจะให้ผลผลิตเร็วให้ผลผลิตตั้งแต่กล้วยอายุ 8 เดือนเป็นต้นไป

ชิง จังหวัดเลยเป็นแหล่งปลูกที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากจังหวัดเลยมีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง มีที่ราบเชิงเขาเหมาะกับการปลูกชิงอย่างมาก โดยพื้นที่ในเขตพื้นที่อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ และอำเภอนาแห้ว พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก คือ ชิงใหญ่ (ชิงหยวก/ชิงขาว) โดยฤดูกาลเพาะปลูกอยู่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ด้านการเก็บเกี่ยวมีทั้งแบบชิงอ่อน (เก็บเกี่ยวเมื่อชิงมีอายุได้ 4 - 6 เดือน ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน) และแบบชิงแก่ (เก็บเกี่ยวเมื่อชิงมีอายุ 10 - 12 เดือน ช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์) จุดอ่อนของการปลูกชิง คือ เป็นพืชที่ไม่สามารถปลูกติดต่อกันในพื้นที่เดิมได้ต้องย้ายพื้นที่ปลูกใหม่ทุกปี เนื่องจากเกิดหาชิงเฒ่า

ถั่วเหลือง เป็นพืชที่ปลูกง่ายใช้น้ำน้อย การเกาะปลูกมี 2 ฤดู คือ ถั่วเหลืองฤดูฝนซึ่งปลูกไว้เพื่อทำพันธ์ปลูกในฤดูแล้ง และถั่วเหลืองฤดูแล้ง แต่เกษตรกรนิยมปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งมากกว่าถั่วเหลืองฤดูฝนเพื่อช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์ที่ปลูกได้แก่ พันธุ์เชียงใหม่ 60 สขจ. 4 และสขจ. 5 ถั่วเหลืองฤดูฝนจะปลูกในสภาพไร่มีการไถพรวนดินเหมือนพืชไร่ทั่วไป ปลูกปลายฝน (ช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน) และเก็บเกี่ยวต้นหนาว (ช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม) ส่วนถั่วเหลืองฤดูแล้งจะปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จโดยการตัดตอซึ่งไม่ไถพรวนดินแต่ใช้วิธีการหยอก ถั่วเหลืองตามตอซึ่งข้าว จะปลูกฤดูหนาว (ช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม) จะเก็บเกี่ยวฤดูแล้ง (ช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน)

คริสต์มาสและไม้ดอกไม้ประดับกระถาง เป็นไม้ประดับที่ใบมีสีสนสวยงาม ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีชมพู และสีขาว ตามลักษณะของพันธุ์ และให้สีสนในช่วงเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ เนื่องจากสภาพอุณหภูมิต่ำช่วงแสงสั้นกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผลิตที่มีคุณภาพ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เป็นแหล่งที่ผลิตคริสต์มาสที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ประกอบกับพื้นที่มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการผลิตไม้ดอกไม้ประดับหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้าย เพราะมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 600 - 900 เมตร เป็นปัจจัยสำคัญต่ออุณหภูมิและต่อแสงที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของคริสต์มาสเกษตรกรนำมาเป็นกิจกรรมทางเลือกเป็นอาชีพหลักเริ่มจากปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบันมีจำนวนผลผลิตประมาณ 198 ราย และสามารถลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ให้มีงานทำตลอดปี และสร้างรายได้จำนวนมากกว่า 50,000 - 300,000 บาทต่อครัวเรือน/ปี และคิดเป็นรายได้รวมหลายร้อยล้านบาท จุดแข็งในการพัฒนาเพราะเกษตรกรมีประสบการณ์และทักษะในการผลิตมาเป็นเวลานาน เกิดเครือข่ายทางการตลาด มีการซื้อขายผลผลิตไม้ดอกไม้ประดับตลอดปี ข้อจำกัดที่ต้องพัฒนาได้แก่การเพิ่มพูนวิชาการการผลิตด้านการป้องกันกำจัดโรค เพราะมีการสะสมของเชื้อโรคและเกิดการระบาดของเชื้อเพิ่มมากขึ้น การรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายของเกษตรกรผู้ผลิต เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการผลิตและการตลาดเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน